

ปฏิญญากรุงเทพฯ ๒๕๕๙
การประชุมชาวพุทธนานาชาติ ครั้งที่ ๑๓
เนื่องในวันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลก
ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
ณ สำนักงานใหญ่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วังน้อย ออยุธยา
และศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพฯ

เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้แทน ๓๔ ประเทศได้เสนอต่อที่ประชุมสมัชชา สหประชาชาติให้วันวิสาขบูชาซึ่งตรงกับวันเพ็ญเดือนพฤษภาคมเป็นวันสำคัญสากลของโลก และขอให้มีการจัดงานฉลองที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติและสำนักงานประจำภูมิภาคต่างๆ ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติได้มีมติรับรองตามนั้น (ในสมัยที่ ๕๔ วาระที่ ๑๗๔) ดังนั้น วันวิสาขบูชาวันสำคัญสากลของโลกจึงได้ก่อกำเนิดขึ้นในปี ๒๕๔๓ ด้วยความร่วมมือของชาวพุทธทุกนิกาย

เพื่อบูชาตามมติที่ประชุมสหประชาชาติ พวกเราจาก ๘๕ ประเทศและภูมิภาค จึงได้มาร่วมกันฉลองวันประสูติ วันตรัสรู้ วันดับขันธปรินิพพาน ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังเช่นหลายปีที่ผ่านมา งานฉลองจัดโดยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากรัฐบาลไทย ภายใต้ความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมแห่งประเทศไทย

ผลมาจากการที่ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติได้มีมติกำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญสากลของโลก ชาวพุทธทั่วโลกจึงร่วมกันจัดตั้งสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก ให้มีสำนักงานเลขาธิการตั้งอยู่ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ณ ประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางให้ชาวพุทธนานาชาติจัดกิจกรรมการบูชาเนื่องในวันวิสาขบูชา ผลมาจากสภาสากลวันวิสาขบูชาโลกจัดกิจกรรมต่อเนื่องตลอดมา คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ในช่วงประชุมสำคัญประจำเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงอนุมัติให้สภาสากลวันวิสาขบูชาโลกเป็นองค์กรที่ปรึกษาพิเศษ มีพันธกิจครอบคลุม ๔ ด้าน คือ การพัฒนาที่ยั่งยืน สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง การศึกษา และกระบวนการสร้างสันติภาพ

การฉลองวันวิสาขบูชาวันสำคัญสากลของโลกปีนี้ จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสิริราชสมบัติครบ ๗๐ ปี และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถเนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันสวดมนต์ถวายพระพรชัยมงคล และตั้งจิตอธิษฐานขอให้ทั้งสองพระองค์ทรงพระเจริญ มีพระพลานามัยแข็งแรง มีพระชนมายุยืนนาน และทรงพระเกษมสำราญช่วนิรันดร์

ในช่วงที่มีงานฉลองวิสาขบูชานี้ พวกเราได้มาร่วมกันพิจารณาตามหัวข้อการประชุมใหญ่ว่าด้วยเรื่อง “พุทธวิถีสู่สันติภาพโลก” อันเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือร่วมกันระหว่างองค์กร และปัจเจกบุคคลต่างๆ จากพระพุทธศาสนาทุกนิกาย ควบคู่กับการจัดงานเสวนาทางวิชาการเรื่องการศึกษาแนวพุทธเพื่อสันติภาพ และคุณูปการของพระพุทธศาสนาต่อการรับผิดชอบสิ่งแวดล้อม

ในช่วงเปิดงานประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมได้ฟังปาฐกถาพิเศษ ที่เน้นให้เห็นความสำคัญของศีลธรรม การฝึกฝนจิต และองค์ความรู้ ตามแนวทางหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเรื่องอริยมรรคมีองค์ ๘ และวิเคราะห์เรื่องชั้น ๕ และย้ำถึงบทบาทจำเป็นของความยุติธรรม ธรรมภิบาล ความมั่นคงของปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน และชาติ ในฐานะเป็นองค์ประกอบของสันติภาพ

เมื่อเสร็จงานฉลองและงานประชุมที่ประสบผลสำเร็จแล้ว พวกเราได้มีมติเป็นเอกฉันท์ ดังต่อไปนี้

๑. สงครามเป็นเงื่อนไขทางด้านจิตใจ ดังนั้น ความสงบของโลกไม่สามารถตราเป็นกฎหมายบังคับได้ เมื่อสืบค้นหาสาเหตุสำคัญของความขัดแย้งและความรุนแรงภายในจิตใจของพลโลก พบว่าการศึกษาคือเครื่องมือที่ทรงพลัง ที่จะนำพามนุษยชาติไปสู่ความเป็นเอกภาพของมนุษย์ เศรษฐกิจโลกและความเป็นพลโลกเดียวกัน

ผู้เข้าร่วมประชุมได้อภิปรายและตกลงกรอบยุทธศาสตร์เชิงพุทธเพื่อสันติภาพโลกที่เป็นไปได้อย่างกว้างขวาง โดยทั่วไป ซึ่งมี ๓ ขั้นตอนสำคัญในการสร้างสันติภาพ กล่าวคือ การป้องกัน การแก้ไข และการฟื้นฟู ในการป้องกันความขัดแย้งผู้นำชาวพุทธเน้นถึงความสำคัญของสันติศึกษา ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งขึ้นแล้ว จะต้องมีการแก้ไขด้วยการเจรจาของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ถือว่าเป็นภารกิจที่จำเป็นและรีบด่วน ข้อสุดท้ายถ้ามีปฏิบัติการรุนแรงเกิดขึ้น หรือมีสงครามเกิดขึ้น ต้องจัดให้มีการฟื้นฟู อย่างเป็นหน้าที่หลักของชาวพุทธ

๒. ผู้เข้าร่วมประชุมตัดสินใจตกลงให้เผยแพร่ด้วยการจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับสากลที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก และผ่านการตรวจสอบรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้นำชาวพุทธ ๓ คณะ

๓. ในการอภิปรายประเด็นเกี่ยวกับพุทธวิธีสู่สันติภาพ ผู้เข้าร่วมประชุมเน้นย้ำว่า การส่งเสริมสันติภาพและการไม่เบียดเบียนกัน เป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งในคำสอนของพระพุทธเจ้า พระพุทธศาสนาสอนให้ใช้วิถีทางแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสันติระหว่างปัจเจกบุคคล ชุมชน ชาติ หรือสถาบัน ให้หลีกเลี่ยงการแข่งขันที่มากจนเกินเหตุ ให้ระงับความรุนแรงและการแสดงออกที่รุนแรงทุกรูปแบบ ดังนั้นพระพุทธศาสนาโดยทั่วไปเป็นเรื่องเดียวกันกับสันติภาพ เพราะพระพุทธศาสนาเชื่อมั่นในการเลือกอย่างเสรีของปัจเจกบุคคล ทั้งยังส่งเสริมความคิดและความเห็นที่หลากหลายของมนุษย์ รวมทั้งปฏิเสธการยึดยึดความคิดให้คนอื่นฯ ดังนั้น ขันติธรรมจึงเป็นคำสอนหลักของทางพระพุทธศาสนา

๔. ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความเชื่อมั่นว่า สันติ เมตตา กรุณา เป็นหลักคำสอนสากลที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนมากกว่า ๒,๕๐๐ ปีแล้ว ยังคงใช้ได้กับทุกวันนี้ ความเข้าใจกัน ความเมตตาและกรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ เป็นลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าตรัสว่า ไม่มีปัญหาใดที่ไม่สามารถแก้ได้ด้วยปัญญาและความเพียรที่ถูกต้อง ปัญหาทุกอย่างไม่ว่าจะยุ่งยากและสลับซับซ้อนเพียงใด ก็มีวิธีแก้ไขอยู่ในตัวเอง พระพุทธศาสนาสอนเรื่องความพอดี ทางสายกลาง ดังที่พระองค์ตรัสเรียกว่าเป็นวิถีชีวิตที่หลีกเลี่ยงหลุมพรางของความสุดโต่ง ความพอดีเป็นพื้นฐานของการที่ชาวพุทธปฏิบัติต่อคนอื่นๆ และพวกเราหวังว่า จะป้องกันความเกินพอดีที่ปรากฏในโลกใบนี้

๕. ในเรื่องคุณูปการของพระพุทธศาสนาต่อความรับผิดชอบสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดสันติภาพโลก ได้รับการยอมรับว่า สวัสดิภาพของทุกชีวิต แม้ว่าดูเหมือนไม่มีความสำคัญก็ตาม ให้ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญในด้านจิตใจ และเราควรต้องใส่ใจกับสิ่งที่มีชีวิตทั้งหมด ไม่ใช่เพื่อคนรุ่นเราเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงคนรุ่นต่อไป

๖. เพื่อส่งเสริมให้ประชาคมชาวพุทธทั่วโลกมีความเข้าใจกันและพัฒนาร่วมกันตามพุทธวิธี ผู้เข้าร่วมประชุมมีมติว่า วันเพ็ญเดือนพฤษภาคมซึ่งเป็นวันฉลองวิสาขบูชาที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาตามที่องค์การสหประชาชาติกำหนดนั้น เป็นวันสวดมนต์และปฏิบัติกรรมฐานของชาวพุทธทั่วโลก

๗. ผู้เข้าร่วมประชุมพร้อมกันสนับสนุนมาตรฐานโลกที่ตั้งขึ้นใหม่ ตามกรอบสหประชาชาติเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงที่ได้ผ่านการรับรองแล้ว ในระหว่างการประชุม คอป ๒๑ ณ กรุงปารีส เมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา และได้มีผู้ลงนาม จำนวน ๑๗๗ ราย ๑๗ พรรค และ ๑๕ สัตยาบัน

๘. ด้วยตระหนักถึงความมีน้ำใจ และบทบาทสำคัญที่ประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพจัดงานวันวิสาขบูชาโลกตลอดหลายปีที่ผ่านมา ผู้เข้าร่วมประชุมให้ความเห็นชอบและสนับสนุนให้ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกาเป็นเจ้าภาพจัดงานวันวิสาขบูชาโลกประจำปี ๒๕๖๐ ที่ประเทศศรีลังกา

ปฏิญญากรุงเทพฯ เนื่องในวันวิสาขบูชานานาชาติ ครั้งที่ ๑๓

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙